

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

23. februar 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 110 (Alm. del) af 24. januar 2022 stillet efter ønske fra Rasmus Jarlov (KF)

Spørgsmål

Kan ministeren oplyse effekten af regeringens politik på bnp (opgjort i kroner) gini koefficienten, arbejdsudbud i 2025 og 2030 både fordelt på de enkelte initiativer regeringen har indført inkl. initiativerne i den netop indgåede reformaftale og effekten opgjort samlet set med udgangspunkt i de opdaterede beregningsmetoder for afgifter, *jf. skatteøkonomisk redegørelse 2021?*

Svar

Det bemærkes indledningsvist, at nedenstående opgørelser af virkning på strukturel beskæftigelse, BNP og indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten af gennemførte tiltag siden regeringsskiftet i 2019 tager afsæt i vurderingerne udarbejdet i forbindelse med de respektive aftaler. Det følger den almindelig praksis i forbindelse med sådanne opgørelser. Samme praksis blev også lagt til grund for vurderingen af den tidligere regerings vækstmålsætning.

1) Virkning på strukturel beskæftigelse og BNP

Den samlede virkning på strukturel beskæftigelse og BNP af tiltag gennemført efter regeringsskiftet i 2019, herunder den samlede virkning af tiltag besluttet i forbindelse med *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022), fremgår af tabel 1. En oversigt over de indregnede tiltag – udover tiltagene i *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) – fremgår af *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 44 (L 1) af 8. december 2021*.

Samlet set øger tiltag siden valget i 2019 strukturel beskæftigelse med ca. 1.850 fuldtidspersoner i 2030 og strukturelt BNP med ca. 3 mia. kr. i 2030, *jf. tabel 1*. Vurderingen af BNP-virkningen afspejler både tiltag, der påvirker BNP som følge af ændringer i strukturel beskæftigelse, og tiltag der påvirker produktiviteten.

Det bemærkes, at de samlede tiltag siden valget i 2019 vurderes at reducere strukturelt BNP med ca. 1¼ mia. kr. i 2025, svarende til ca. 0,0 pct. af strukturelt BNP. Dette skal imidlertid ses i lyset af, at der i *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) indgår initiativet om automatisk erhvervsrapportering. Idet initiativet først forventes fuldt implementeret i 2026, opgøres der ikke nogen effekt på BNP i 2025. I 2030 forventes tiltaget at øge strukturelt BNP med 6 mia. kr.

Tabel 1

Virkning på strukturel beskæftigelse og strukturelt BNP af tiltag efter folketingsvalget i 2019

	2025	2030
Samlet virkning på strukturel beskæftigelse, fuldtidspersoner	1.450	1.850
- Heraf <i>Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi</i> (januar 2022) ¹⁾	12.000	12.250
- Heraf øvrige tiltag gennemført efter folketingsvalget i 2019	-10.600	-10.400
Samlet virkning på strukturelt BNP, mia. kr. (2022-niveau)	-1¼²⁾	3
- Heraf <i>Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi</i> (januar 2022) ¹⁾	11¼ ²⁾	17½
- Heraf øvrige tiltag gennemført efter folketingsvalget i 2019	-13	-14½

1) I virkningen af *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) indgår tiltag finansieret af sanering af erhvervsstøtten. Virkningen af disse tiltag kan først indregnes konkret i de økonomiske fremskrivninger mv., når den konkrete finansiering fra erhvervsstøttesanering tilvejebringes, og tiltagene således kan udmontes konkret.

2) I virkningen på strukturelt BNP af *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) indgår initiativet om *automatisk erhvervsrapportering*, hvor den indregnede effekt afspejler virkningen ved fuld implementering. Da initiativet først forventes fuldt implementeret i 2026, opgøres effekten ikke i 2025.

Anm.: Totaler kan afvige fra summen af enkeltelementer som følge af afrunding. Vurderingen af BNP-virkningen afspejler både tiltag, der påvirker BNP som følge af ændringer i strukturel beskæftigelse, og tiltag der påvirker produktiviteten.

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 44 (L 1) af 8. december 2021 og egne beregninger.

Af tabel 2 fremgår virkningen på strukturelt BNP af tiltagene i *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022). For så vidt angår virkningen på strukturel beskæftigelse af tiltagene i *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022) henvises der til faktaark offentliggjort på www.fm.dk. For virkningen på strukturelt BNP og strukturel beskæftigelse af øvrige tiltag gennemført efter folketingsvalget i 2019 henvises til *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 44 (L 1) af 8. december 2021*.

Tabel 2

Virkning på strukturelt BNP af tiltag i *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022)

Mia. kr. (2022-niveau)	2025	2030
Isoleret virkning på BNP af tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse	10½	10½
Isoleret virkning på BNP af tiltag med virkning på produktivitet	1½	7
- Heraf afskrivningssatsen på ejendomme nedsættes fra 4 til 3 pct.	-0,2	-0,6
- Heraf nedsættelse af elafgiften	0,5	0,5
- Heraf permanent forhøjet F&U-fradrag ¹⁾	1,2	1,1
- Heraf automatisk erhvervsrapportering	- ²⁾	6,0
Samlet virkning på BNP	11¼	17½

1) I BNP-effekten indregnes hele virkningen af tiltaget om et *permanent forhøjet F&U-fradrag*, der primært afspejler tiltagets virkning på produktiviteten, men der indgår også en mindre positiv effekt fra tiltagets virkning på strukturel beskæftigelse.

2) Den strukturelle BNP-effekt af initiativet om automatisk erhvervsrapportering afspejler effekten ved fuld implementering. Da initiativet først forventes fuldt implementeret i 2026, opgøres effekten ikke i 2025.

Anm.: Totaler kan afvige fra summen af enkeltelementer som følge af afrunding.

Kilde: Egne beregninger.

2) *Virkning på indkomstforskellene*

I opgørelsen af virkningen på indkomstforskellene indgår initiativer, som med de økonomiske ministeriers gængse regneprincipper skønnes at have fordelingsvirkninger ved fuldt indfasede regler. I besvarelsen er fordelingsvirkningerne af initiativer i følgende aftaler vurderet:

- Aftale om ret til seniorpension
- Finansloven for 2020
- Klimaafale for energi og industri mv. 2020
- Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi
- Kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen
- Aftale om en ny ret til tidlig tilbagetrækning
- Finansloven for 2021
- Aftale om grøn omstilling af vejtransporten
- Finansloven for 2022
- Reformpakken Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder

De enkelte initiativer er i besvarelsen opdelt i to kategorier: Initiativer, der har direkte virkning på de disponible indkomster og dermed indkomstforskellene i befolkningen, og initiativer, der vedrører forbrugsafgifter, og som ikke direkte påvirker indkomstforskellene.

Initiativer målrettet erhvervslivet har en indirekte virkning på disponible indkomster gennem nedvæltning i lønninger. Der er dog ingen virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, da initiativerne beregningsteknisk antages at blive nedvæltet i indkomsterne i bred forstand og dermed er fordelingsmæssige neutrale. Initiativer målrettet erhvervslivet fremgår derfor ikke af besvarelsen.

Der skønnes der ikke at være nævneværdige fordelingsvirkninger, opgjort som den varige virkning, af initiativerne i *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* og *Kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen*. Som en del af finansieringen af *aftale om en ny ret til tidlig pension* indgår blandt andet initiativ om en nytænkning af den kommunale beskæftigelsesindsats med en provenuvirkning på 1,1 mia. fra 2024 og frem. Fordelingsvirkningerne af initiativet indgår ikke i besvarelsen, hvilket er på linje med øvrige initiativer, der har betydning for den offentlige service.

Tabel 3 viser virkningerne på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten af initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster. Det omfatter initiativer, der påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har direkte virkning på de disponible indkomster.

I overensstemmelse med den sædvanlige metode til opgørelse af fordelingsvirkninger medregnes alene de umiddelbare virkninger på de disponible indkomster. Det betyder, at evt. adfærdsvirkninger ikke er medtaget i opgørelserne.

Initiativerne med direkte virkning på de disponible indkomster medfører samlet set en stigning i indkomstforskellene på 0,08 pct.-point målt ved Gini-koefficienten. Den direkte virkning på disponibel indkomst er primært drevet af reformpakken *Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder*, som isoleret set øger indkomstforskellene med 0,14 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

Tabel 3
Direkte virkning på disponibel indkomst ved fuldt indfasede regler

Ændring i indkomstforskellene	Gini-koefficient
	Pct.-point
<i>Aftale om ret til seniorpension</i>	
Lempelse i modregningsreglerne for pensionister	0,00
<i>Finansloven for 2020</i>	
Fastholdelse af beskatningen af fri telefon og datakommunikationsforbindelse	-0,02
Afskaffelse af hovedaktionærnedslaget	-0,01
Nedsættelse af bundskatten	0,00
Afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge	-0,01
<i>Aftale om ny ret til tidlig tilbagetrækning</i>	
Fastholdelse af loft i investorfradrag	-0,01
Fastholdelse af loft i aktiesparekontoen	0,00
<i>Finansloven for 2021</i>	
Nedsættelse af bundskatten	0,00
Forhøjelse af loft i aktiesparekontoen	0,00
<i>Finansloven for 2022</i>	
Afskaffelse af håndværkerdelen under BoligJobordningen	-0,01
<i>Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder</i>	
Initiativer på dimittendområdet	0,01
Beskæftigelsestillæg i de første tre måneder af dagpengeperioden	-0,01
Ændring af dagpengereglerne for tekniske belægninger i den måned et a-kassemedlem tilmelder eller afmelder sig jobcenteret	0,00
Forhøjet fradrag for fagforeningskontingent	0,00
Forhøjet fribeløb til studerende på SU	-0,01
Afskaffelse af modregning af partners arbejdsindkomst i førtids-, senior- og folkepension	0,04
Afskaffelse af modregning af egen arbejdsindtægt i folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg	0,03
Afskaffelse af grøn check for ikke-pensionister	0,05
Grøn check til børn fastholdes og forhøjes til 240 kr.	-0,01

Forhøjelse af beskæftigelsesfradrag	0,03
<i>Øvrige initiativer</i>	
Nedsættelse af bundskatten som følge af kommunale skattestigninger (L 105, 2021-22) ¹⁾	0,00
Samlet virkning²⁾	0,08

1) Der er ikke indregnet effekter af stigende kommuneskatter, som er årsagen til nedsættelsen af bundskatten.

2) Den samlede virkning skal fortolkes med varsomhed, da den er opgjort som summen af de isolerede virkninger af de enkelte initiativer.

Anm.: Gini-koefficienten er opgjort ud fra den ækvivaleret disponibel indkomst. For en række initiativer, der indgår i finansloven for 2020, er der ikke skønnet over virkningerne, hvilket bl.a. hænger sammen med utilstrækkeligt beregningsgrundlag. Det gælder fastholdelse af regler for bo- og gaveafgiften, afskaffelse af forældrekøb i virksomhedsordningen mv., stramning af beskatning af leasede firmabiler og justering af skatteregler vedr. aktieavancebeskatning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag, svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 67 (alm. del) af 17. december 2020 og *Faktaark om fordelingsmæssige konsekvenser* (Reformpakken *Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder*).

Aftalerne indeholder en række initiativer, der ændrer forbrugsafgifterne. Ændrede forbrugsafgifter påvirker ikke befolkningens disponible indkomster direkte, men påvirker i stedet befolkningens forbrugsmuligheder. Hvis afgiftsændringer beregningsteknisk betragtes som en ækvivalent ændring i indkomstskatterne, svarer afgiftsændringerne til, at forbrugsmulighederne reduceres.

I den forbindelse skal man også være opmærksom på, at forbrugsafgifter adskiller sig fra indkomstskatter ved, at de ofte er begrundet med et ønske om at skabe en adfærdsændring (og ikke omfordeling). Hertil kommer, at der ikke er høj kvalitetsdata om befolkningens forbrug. De tilgængelige oplysninger om befolkningens betaling af afgifter er generelt behæftet med betydelig usikkerhed.

Tabel 4 viser den ækvivalente virkning af afgiftsændringer på disponibel indkomst. Afgiftsændringer har medført en stigning i indkomstforskelle målt ved Gini-koefficienten på 0,13 pct.-point, hvilket især kan tilskrives forhøjelsen af tobaksafgiften. Afgiftsstigningen har dog til formål at ændre adfærd og ikke skabe mere lige forbrug. Højere tobaksafgifter kan således bidrage til mere lighed i sundhed, hvis afgiftsforhøjelsen medfører, at færre begynder at ryge.

Tabel 4

Virkning af afgiftsændringer opgjort som ækvivalent virkning på disponibel indkomst ved fuldt indfasede regler

Ændring i indkomstforskellene	Gini-koefficient
	Pct.-point
<i>Finansloven for 2020</i>	
Forhøjelse af emballageafgiften på bæreposer og engangsservice	0,00
Forhøjelse af afgifterne på cigaretter og røgtobak mv.	0,15
Indeksering af afgifter	0,00

Forhøjelse af afgiftssatsen for væddemål og onlinekasino	0,01
Afgift på væsker til e-cigaretter	0,00
<i>Grøn omstilling af vejtransporten</i>	
Grøn omstilling af vejtransporten	0,02
<i>Finansloven for 2021</i>	
Aflysning af forudsat indeksering af punktafgifter	-0,01
<i>Klimaaftale for energi og industri mv.</i>	
Lavere afgift på elvarme (husholdninger)	0,00
Grøn fjernvarme, modernisering af produktionsbindinger	-0,01
<i>Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder</i>	
Nedsættelse af den alm. elafgift med 17 øre/kWh i 2030	-0,03
<i>Øvrige initiativer</i>	
Indførelse af afgift på nikotinprodukter (L89B, 2021-22)	0,01
Samlet (ækvivalent) virkning	0,13

1) Den samlede virkning skal fortolkes med varsomhed, da den er opgjort som summen af de isolerede virkninger af de enkelte initiativer.

Anm.: Ændring i afgiftsbetaling indregnet som ækvivalent ændring i disponibel. Der er ikke indregnet en virkning af forhøjelse af vandafgiften i finansloven for 2021 og moms vedrørende tv-abonnementer, men det skønnes, at initiativer har begrænsede fordelingsvirkninger.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag, svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 67 (alm. del) af 17. december 2020 og *Faktaark om fordelingsmæssige konsekvenser (Reformpakken Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder)*

Det bør bemærkes, at indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten ikke fortæller hele historien om ulighed. Således indgår virkningerne af initiativer på velfærdsområdet ikke i besvarelsen, selvom de understøtter lige muligheder i samfundet som fx at fjerne barrierer for social mobilitet og understøtte lige adgang til uddannelse, arbejde og sundhed mv. Det kan fx være minimumsnormeringer, fri tandlæge til unge, initiativer målrettet udsatte børn mv.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister